

Nyhedsbrev

Retspolitisk Forening – februar 2022

Hvordan skal vi betragte en **afsluttet rigsret og en varetægtsfængslet FE-chef**? Det kan du få et bud på i Bjørn Elmquist' indlæg.

Er den **aftale, som Danmark har indgået med Kosova om fængselspladser**, problematisk? Det kan du få et svar på ved at læse indlæg af Tue Magnussen, medlem af Retspolitisk Forening.

Hvordan **asyl- og udrejsecentre** fungerer kan du få indblik i ved at læse indlæg af Anne Nielsen, SOS Racisme og Marianne Olsen, bestyrelsesmedlem i Retspolitisk Forening.

Og en kort servicemeddelelse:

Generalforsamling og overrækkelse af **KAFKAT** vil finde sted lørdag, den 7. maj 2022

Hemmelighedskræmmernes straf

af Bjørn Elmquist, formand for Retspolitisk Forening

Året, der svandt, bød på et positivt retspolitisk resultat. Rigsretten afsluttede et langt forløb, præget af de kendte, indbyggede politiske forhindringer for en strikt sagligt betinget sagsbehandling, med et resultat, der for langt de fleste at se, var retfærdigt.

En gerningsmand, her en minister, som med erklæret forsæt og indædt vilje på trods af klare advarsler fra embedsværket sætter egne mål – det være sig af politisk eller anden karakter – over gældende lov og forvaltningsretlige principper og gennemtrumfer dem, står og bør stå til ubetinget frihedsstraf. Om så den udmåles til flere eller færre måneder eller dage, er af mindre betydning.

Én ting, der kan undre ved rigsretsdommen, er imidlertid, at den skyldige ikke blev pålagt at betale sagens omkostninger, i det mindste til eget forsvar. Det er meget sjældent, at man slipper. Ofte ender denne faste praksis i straffesager med at placere dømte personer og deres familier i en meget vanskelig økonomisk situation. Der er således al mulig grund til at tage disse regler op til revision, men det virker ærligt talt noget besynderligt og uforståeligt, om Rigsretten virkelig skulle have ønsket hermed at give signalet til en almindelig revision af dette spørgsmål.

Her ved indgangen til det nye år har et andet spørgsmål, som vi i foreningen jævnligt har beskæftiget os med i den sidste halve snes år, *offentlig indsigt i ellers hemmeligholdte, offentlige forhold* fået tilført nogle nye vinkler.

fortsættes s. 2

fortsat fra s. 1

Den tidligere mangeårige chef for efterretningstjenesterne, senest forswarets (FE), sidder pt. varetægtsfængslet sigtet for overtrædelse af straffelovens § 109, den skrappeste af bestemmelserne om afsløring af statshemmeligheder mv., og kort tid efter dén anholdelse blev en af Venstres tidligere forsvarsministre sigtet for det samme, dog uden at blive varetægtsfængslet.

To gange inden for de sidste år har foreningen tildelt whistleblowere vores retspolitiske hæderspris KAFKAT for at have udvist civilcourage ved at afsløre kritisable forhold.

Om de to her er skyldige i det påsigtede, vides ikke. Enhver er jo uskyldig, indtil det modsatte er bevist. Men som jeg har forstået det, er der ingen af dem, der siger at have handlet i berettiget varetagelse af samfundsmæssige og almennyttige hensyn ved f.eks. at afsløre ulovligheder eller kritisable forhold med henblik på at få øget offentlighed omkring noget, der foregår i det skjulte.

Skulle nogen af dem have haft den slags motiver, havde de begge så stor indsigt i, hvad der er foregået, og i, hvordan reglerne er skruet sammen, at de med deres centrale placering havde alle muligheder for at iværksætte initiativer med henblik på større offentlig indsigt og afvikling af, hvad der ofte forekommer at være overdreven hemmeligholdelse af oplysninger af central betydning for borgerne og hele samfundet.

Mon ikke også færre hemmeligheder og mørkelagte aktioner inden for disse tjenester, der det sidste årti har fået voldsomt forøgede økonomiske midler tilført, kunne bidrage til at deeskalere den hysterisk opvejlede internationale situation, som på værste koldkrigsagtige manér er blevet opbygget de seneste år mellem et stadigt mere aggressivt Vesten med USA, Nato og EU i spidsen på den ene side og Rusland og Kina på den anden.

Man må tage sig til hovedet og spørge, om vi da intet har lært af fortiden? Lige siden 2. verdenskrigs ragnarok har hele rationalet omkring samarbejdet i FN, Europarådet og senere også EU og OSCE jo været, at man skal agere og handle med hinanden og derved indgå i fælles, forpligtende samarbejde i stedet for at lægge sig i hver sin skyttegrav og skyde hinanden uhyrlige motiver i skoene.

Godt nytår til alle. Vi har i dén grad brug for det.....

Aftale om leje af fængsel i Kosova er en fjer i hatten på Dansk Folkeparti

Det er en dyr og bøvlet løsning, men fængselsaftalen med Kosova er endnu en fjer i hatten på Dansk Folkepartis udlændingepolitik og tillige en skræmmende symbolpolitisk udfordring af menneskerettighederne. Der tegner sig efterhånden et billede af, at Danmark bruger økonomisk støtte til at få flygtninge og udenlandske fanger væk fra egen hoveddør

af [Tue Magnussen](#), medlem af Retspolitisk Forening

I ugen før jul blev der indgået en aftale i kriminalforsorgen, hvori der også indgår en plan om udlicitering eller leje af et fængsel i Kosova. [Justitsministeriets pressemeddelelse](#)
Aftalen udløste en vis debat, som dog synes næsten glemt efter jule- og nytårsdagene.

Bunden er nået

Dagbladet Politiken spurgte i sin [leder 16. december rammende](#): "Er der slet ikke nogen moralsk bundgrænse?" som kommentar til den nye aftale om kriminalforsorgen, hvori det indgår, at Danmark skal leje 300 fængselspladser i byen Gjilan, der ligger knap 50 km syd for hovedstaden Prishtina i Kosova, til udvisningsdømte udlændinge.

Aftalen blev af Justitsministeriet ved lanceringen i december beskrevet som et historisk stort løft af Kriminalforsorgen og første skridt i en genopretning af et presset Kriminalforsorgen. "Aftalen er baseret på princippet om ret og pligt...Med princippet om ret og pligt tager vi et vigtigt skridt til at få kriminalforsorgen tilbage i balance." skrev justitsminister Nick Hækkerup (S) opfølgende i Sjællandske 19. januar 2022. Der var i aftalen blandt andet enighed om at udvide fængselskapaciteten i Danmark med flere hundrede pladser udover at leje 300 fængselspladser i Kosova.

Selvom kriminalforsorgsaftalen indeholder mange gode elementer, skal aftalen – som lederen i Politiken rettelig beskriver som bizar, deprimerende og forstemmende – primært bruges til atter at score symbolpolitiske point gennem en populistisk plan om at sende indsatte så langt væk som muligt.

Siden den første nyhed om aftalen er der kommet flere skræmmende detaljer frem om aftalens indhold, og kritikken fra juridiske eksperter og menneskerettigheds-ngo'er i både Danmark og Kosova er taget til i et omfang, så justitsminister Nick Hækkerup og udviklingsminister Flemming Møller Mortensen i al hast mandag før jul valgte at drage til Kosova for at sikre en underskrift på en foreløbig aftale – inden spørgsmål og svar fra kritiske folketingspolitikere samt den stigende ngo-kritik sammen med de afskrækkende erfaringer fra lignende projekter kunne så tvivl om det fornuftige i aftalen.

Inden turen til Kosova nåede Nick Hækkerup dog at sende en replik til Politikens leder i form af et debatindlæg, som Politiken bragte 21. december. Her betegner justitsministeren Politikens kritik for populisme som "useriøs", og mener, at "aftalen om leje af fængselspladser i Kosovo vil skabe større tryghed for danskerne – både inden og uden for murene." Fra Hækkerups stol er aftalen: "... en reel løsning på de reelle og akutte problemer, som kriminalforsorgen står med."

fortsættes s. 4

En fjer i hatten for Dansk Folkeparti

Men spørgsmålet er, om det er ønsket om en fornuftig aftale – eller snarere ønsket om at please og imødekomme Dansk Folkeparti, som sammen med de Konservative og – noget overraskende SF – udgør Socialdemokratiets forligspartnere, der har været drivkraft for Nick Hækkerup. Svaret kom hurtigt i form af en udmelding fra DF's retsordfører: "Der kommer altså nye boller på suppen, når man skal afsone i Kosovo, der har lidt andre standarder, end vi har i Danmark", som Peter Skaarup uden omsvøb udtrykte det. Han kaldte aftalen "en kæmpe sejr", og uddybede: "Dansk Folkeparti har kæmpet for det her udenlandske fængsel i mange år. Vi er gået efter en eneste ting, og det er at sikre, at når man begår kriminalitet i Danmark som udlænding, så kommer man ikke til at afsone i et dansk fængsel – som for mange er lidt af et ferieophold. Danmark er et slaraffenland for udenlandske indbrudsbander."

I et interview i dagbladet Politiken 23. januar 2022 under overskriften "Vores hårde linje over for de indsatte har ødelagt fængslerne" forklarer professor i kriminologi ved Juridisk Institut, Syddansk Universitet, Linda Kjær Minke, at politikerne de seneste år har konkurreret om, hvem der kunne være hårdest på fængselsområdet. Men det er helt unødvendigt og skadeligt for vores samfund, fordi de indsatte hjælpes dårligere på vej til livet efter straffen. Hun har i mere end 20 år forsket i forholdene for de indsatte i de danske fængsler med særligt fokus på virkninger af straf.

I december blev regeringen, Dansk Folkeparti, SF og Konservative enige om en ny flerårsaftale, der skal komme problemerne i fængselsvæsenet til livs. Men politikernes løsninger er for endimensionelle, for problemet er i virkeligheden, at vi behandler de indsatte for barskt, og det har politikerne ikke tænkt sig at gøre noget ved, mener Linda Kjær Minke, som en kommentar til at regeringen, Dansk Folkeparti, SF og Konservative blev enige om en ny flerårsaftale, der angiveligt skal komme problemerne i fængselsvæsenet til livs.

»Gennem de seneste 20 år er der sket en udvikling, hvor vi i stadig stigende grad går hårdere og hårdere til de indsatte i en tro på, at de vil begynde at opføre sig bedre, og at det vil løse problemerne i fængslerne. Det er bare ikke det, der sker. Det skaber bare dårligere forhold og frafald af fængselsbetjente«, siger hun i interviewet og foreslår i stedet at man kunne "begynde at overveje, om det virkelig er nødvendigt at have så mange i fængsel. Vi behøver måske ikke varetægtsfængsle så mange. Det kunne også være, at vi med fodlænker kunne få taget lidt af presset af fængselsvæsenet frem for at leje fængselspladser i Kosovo«.

Ud over et opgør med dansk retspolitisk "blødsødenhed" lykkedes det også for Dansk Folkeparti med aftalen, at få Danmark til at udfordre såvel internationale menneskerettighedsstandarder som de internationale konventioner. Måske skal aftalen om leje af et fængsel i Kosova også bane vej for en aftale med Rwanda om at lade hele den danske asylbehandling foregå dér, for – i strid med Flygtningekonventionen – at forhindre, at asylsøgere overhovedet når frem til Danmark. Både aftalen om leje af et fængsel i Kosova og planerne om at overføre asylansøgere til nyetablerede lejre i lande uden for EU underminerer de internationale konventioner og opfylder dermed tillige DF's målsætning om at frigøre sig fra internationale konventioner og Folkeretten.

Alt i alt er fængselsaftalen først og fremmest en sejr for DF's rets- og udlændingepolitik, og det faktum, at Socialdemokratiet indgår en aftale med netop DF, er udtryk for, at man endnu en gang i de seneste 10-15 år bid for bid har kopieret DF's politik i et populistisk forsøg på at vinde de tidligere nu frafaldne vælgere tilbage. Og aftalen markerer den sidste åndedrætshjælp til et DF, der – forstærket af intern partikamp – ellers er stærkt svækket.

fortsættes s. 5

Milliardhøj husleje uden klarhed

Kosova er desværre hverken omfattet af de universelle eller europæiske menneskerettighedskonventioner. Det er urimeligt og skyldes primært internationalt pres fra Serbien om ikke at anerkende Kosovos uafhængighed. Kosova er derfor et af de få lande, som ikke er medlem af FN. Kosova er heller ikke medlem af Europarådet. Derfor har landet siden selvstændigheden i 2008 ikke kunnet tilslutte sig FN's menneskerettighedskonventioner eller den europæiske menneskerettighedskonvention. Og derfor er man i Kosova heller ikke 'underlagt' kritik fra FN-komiteer eller europæiske instanser.

Fængselsforholdene i Kosova har dog været udsat for international kritik fra bl.a. Europarådets komite til forebyggelse af tortur (CPT). En CPT-rapport om fire af Kosovos fængsler fra 2020 kritiserer skarpt, at CPT modtog adskillige troværdige anklager om vold med knytnæveslag og spark mod indsatte, korrupcion i forhold til vagter og dårlige fysiske rammer med knuste ruder og overfyldte celler i flere af fængslerne. Afsonere i Kosovos fængsler kan i overensstemmelse med den nationale lovgivning isoleres i straceller i op til 30 dage, og for almindelige strafafsonere gælder det, at de i nogle fængsler er låst inde på cellen i op til 21 timer i døgnet uden meningsfuld beskæftigelse.

Det får Therese Rytter, der er juridisk chef i det danske Dignity og samtidig næstformand i CPT, til at konkludere, at rapporten viser, at der er flere områder, hvor man ikke lever op til de internationale eller de danske standarder, og at fængselsbetjentene ikke kender reglerne eller systemet i Danmark, som de i givet fald ville skulle håndhæve. Spørgsmålet er derfor, om de ville kunne leve op til de danske standarder. Med det samme personale vil der selvfølgelig være risiko for, at volden gentager sig.

Der er mange ubesvarede spørgsmål i forbindelse med aftalen om leje af 300 fængselspladser i Kosova. 1,65 milliarder kr. i leje for 10 år forekommer som et voldsomt højt beløb, men derudover kommer lønudgifter til fængselsbetjente, dobbelt administrativ ledelse og ekstraomkostninger i forbindelse med transport i forbindelse med besøg. Det er fortsat uklart, om der bliver tale om frivillighed eller egentlige tvangsoverførsler til fængslet i Kosova. Ligeledes er der ingen afklaring på spørgsmålet om jurisdiktionen. Ja, selv spørgsmålet om hvem der skal overføres, er ubesvaret. Kosova har klogeligt betinget sig, at aftalen ikke omfatter terrordømte og ej heller "høj risiko"- fanger, men om det også omfatter f.eks. de næsten mytiske "rumænske røverbander" er uafklaret. Endelig er der ikke skabt klarhed om, hvad der skal ske med de udlændinge – der efter endt afsoning ikke kan udvises. Skal de tilbage til Danmark?

Formodet pirat fængselskandidat til Kosova

Frømand fra fregatten Esbern Snare havnede 24. november i ildkamp med ni formodede pirater, der angiveligt havde kurs mod et hollandsk skib. Fire pirater blev dræbt, og en femte menes at være faldet over bord under den dramatiske skududveksling. [Ligene fra de fire pirater blev gennem næsten to måneder opbevaret ombord på Esbern Snare, hvor de lå i en særlig frysecontainer.](#) De fire overlevende pirater blev tilbageholdt på fregatten og varetægtsfængslet in absentia sigtet for forsøg på manddrab.

fortsættes s. 6

En af de formodede pirater havde mistet sin fod under ildkampen, da han efter eget udsagn hoppede i vandet og fik foden skåret af efter mødet med en skibsskrue. Efterfølgende amputerede besætningen på Esbern Snare hans ben. Hans nye handicap betød, at han som den eneste skulle retsforfølges i Danmark. Han kan i modsætning til de andre formodede pirater muligvis se frem til at blive dømt, blandt andet fordi man ikke mente, det var sundhedsmæssigt forsvarligt at løslade ham til søs med et amputeret ben. Hvis han bliver dømt, har justitsministeren lagt op til, at han skal afsone i fængslet i Kosova. "Nu arbejder vi med at få oprettet en fængselsafsoning i Kosovo. Og han vil være en af dem, som vil være kandidat til at afsone sin straf i det fængsel. For han har ikke noget som helst med Danmark at gøre", udtalte Nick Hækkerup til Ritzau 7. januar 2022. Om den Kosova-albanske modpart mener, at en pirat kan sidestilles med en terrorist, er uvist.

Afstanden til Danmark på 1700 km og dyr flytransport gør det svært og dyrt at leve op til den regel, der i Danmark giver ret til besøg mindst en gang om ugen. I praksis vil de meget besværliggjorte besøgs muligheder udfordre de internationale menneskerettighedskonventioner for både de indsatte og deres familie. I et læserbrev i Information 20. december "At sende indsatte til Kosovo er ikke løsningen på manglen på fængselsbetjente" understregede fuldmægtig Mikkel Vejle, at få besøg i fængslet er en grundlæggende rettighed, og hvis indsatte skal afsone i Kosovo, betyder det i praksis at fratage dem den ret. [debatindlæg i Information](#).

De tre hundrede fængselspladser, som Danmark skal leje, betyder også, at 300 af de nuværende indsatte i fængslet i Gjilan skal overføres til andre, ældre fængsler, der har en lavere standard, og som betyder, at pårørende får længere rejser, når de skal besøge indsatte.

Bistand til Kosova kobles op på dansk fængsel- og flygtningepolitik

Det er ikke første gang, at vesteuropæiske lande har forsøgt at leje fængselspladser i andre lande, men erfaringerne har været dårlige. Inden man indgik aftalen om leje af fængslet i Kosova, burde man fra dansk side have lært af de dårligere erfaringer, som fik Norge til – efter tre år – i 2018 at opsigte en aftale med Holland, der skulle løse overbelægning i de norske fængsler.

Aftalen med Kosova er også i en bistands- og udviklingspolitisk sammenhæng hidtil uset. Det er første gang, at en flerårig milliardaftale om den danske kriminalforsorgs økonomi er blevet kædet direkte sammen med en regeringsbeslutning om hvilke lande, der skal modtage dansk udviklingsbistand. Dagen efter indgåelsen af forliget udsendte Udenrigsministeriet en pressemeddelelse, der annoncerede, at regeringen har besluttet, at Kosova de kommende år skal modtage cirka 45 millioner kr. årligt i udviklingsbistand fra Danmark. I pressemeddelelsen hedder det ligeud, at beslutningen er taget "i forbindelse med aftalen om at leje fængselspladser i Kosova."

Den pludselige beslutning om, at Kosova skal modtage udviklingsbistand fra Danmark, sker selvom Kosova hverken optræder som modtagerland for dansk bistand i den netop vedtagne finanslov eller i Regeringens Udviklingspolitiske Prioriteter 2022-2025 fra august i år. Det er uvist, om Kosova – som det første europæiske land – får status som et partnerland for Danmark, og hvor de 45 millioner kr. skal tages af budgettet for udviklingsbistanden.

fortsættes s. 7

Som led i fængselsaftalen og implementering af en dom ved EU-domstolen er det aftalt at indføre moms på betaling for rettigheder på kulturområdet, som forventes at indbringe 215 millioner kroner, som man så vil bruge på leje af fængslet i Kosovo. Momsen vil betyde, at det bliver dyrere at abonnere på TV-pakker. Det kan betyde, at flere vil fravælge disse, og dermed kommer der færre penge ind til at producere kunst for.

Det er knap 25 år siden, at Kosovos folk gjorde op med årtiers serbisk undertrykkelse og vandt en frihed, som 17. februar 2008 førte til udråbelsen af et uafhængigt Kosova. Kosova har både fortjent og har et stort behov for støtte – også fra Danmark.

Både politisk støtte, hvor Danmark i EU og anden international sammenhæng burde arbejde mere aktivt for, at Kosova bliver anerkendt af flere lande, får sæde i FN og i europæiske organisationer som f.eks. Europarådet og OSCE samt – på længere sigt – et medlemskab af EU, hvis kosovarerne ønsker det, men også økonomisk støtte. Tendensen til, at økonomisk udviklings- eller klimapolitisk bistand kobles op på eller betinges af et lands villighed til at løse et dansk kriminalpolitisk eller flygtningepolitisk problem – eller indfri Socialdemokratiets ønske om at give DF en fjer i hatten, er ikke seriøst. Meget tyder på, at fængselsaftalen viser, at der vitterligt ikke er nogen moralsk bundgrænse.

(Kronikken blev 6. januar 2022 bragt på Solidaritet.dk i en væsentlig kortere version)

Asyl- og udrejsecentre

Selv om der tales meget om migranter og statens modvilje mod, at migranter skal komme hertil, er der kun lille viden om, hvordan de lever, hvad deres muligheder er, og i det hele taget hvilke relationer de har til Danmark, når de først er kommet hertil

af Anne Nielsen, SOS Racisme og Marianne Olsen, bestyrelsesmedlem i Retspolitisk Forening

I Folketingsflertallets og regeringens sprogbrug er det ganske sigende, at man taler meget om migranter og stadig mindre om flygtninge. Den almindelige modvilje er lettere at fremkalde på den måde, men det er altså tilladt at søge asyl.

Fra politisk hold er der et klart ønske om at isolere migranter fra den indfødte befolkning, men man taler meget lidt om, hvad det vil sige.

Hvad koster den politiske holdning

Da det nu er populært at tale økonomi, bør det også være almindelig kendt, at en plads i et asylcenter årligt koster 135.000 kr., en plads i et udrejsecenter 300.000 kr., og en fængselsplads 800.000 kr. Disse svimlende tal, som landets borgere betaler, bliver kun af og til nævnt i forbindelse med centrene. Udgifterne nævnes ikke i forbindelse med, at man i et asylcenter har forbud mod at komme i arbejde, ligegyldigt hvilken uddannelse man kommer til Danmark med. Man er altså tvunget til at bruge de indfødtes penge.

fortsat fra s. 7

De indkvarteredes børn har heller ikke ret til at gå i folkeskolen (eller grundskolen), så de ville kunne uddanne sig til nyttige borgere. I stedet går de i Røde Kors' egne centerskoler, hvor de kun har fire fag, mangler faglokaler, og ikke kommer i berøring med danske børn eller familier, hvilket ville kunne lette deres integration i Danmark. Officielt skal deres skolegang stå mål med den i folkeskolen, men det gør den ikke. Ydermere afbrydes den ofte i forbindelse med flytninger, for når der oprettes eller nedlægges flygtningelejre, og folkene fra de nedlagte centre må flytte til et nyt center, må børnene ofte også skifte skole. Nogle børn bliver så trætte af flytninger, at de ikke tør blive gode venner med de nye kammerater, for de mister dem jo alligevel, når de flytter. Nu bliver deres skolegang lemfældig.

Lediggang er stadig roden til meget ondt. Men det er altså det, vi danske borgere byder vores medmennesker i centrene – og vi betaler i dyre domme for dårlige indsats.

Magthavernes jubel over stramninger

Under lovovertræderen Inger Støjbergs regeringsansvar blev udlændingeloven strammet over hundrede gang, så hun med sine kageevents kunne have fodret hele tinget og regeringen, mens flygtninge og uvelkomne indvandrere gik til i uhumske asyl-, hjemrejse-, udlændinge- og udrejsecentre – med psykiske sygdomme til følge.

Særlig omtale

Disse betragtninger er helt almene, og vi har undladt at nævne hver enkelt centers særlige regler, men **Udrejsecenter Kærshovedgård, fortjener alligevel her en særlig omtale.** Centret var tidligere et åbent fængsel med gode faciliteter sammenlignet med andre fængsler.

De indsatte kunne, dengang det var fængsel, køre gratis med kommunens skolebusser dertil. Nu er det omgivet af et højt pigtrådshegn og uden offentlig transport for de indkvarterede. De tekøkkener, der fandtes i det tidligere fængsel, blev taget ned, små eneværelser blev omdannet først til 4-mandsstuer, så – efter klager fra Ombudsmanden – til tomandsværelser. Det er forbudt at have en elkoger på værelset.

Man må leve af kantinemad og får hverken penge eller mulighed for at lave egen mad eller en kop kaffe. Er man ikke hjemme til spisetid, er der ingen mad. Man skal personligt afhente maden i kantinen, uanset om man er syg eller er handicappet og har svært ved at gå.

Hvem bebor disse steder?

Her bor flest afviste asylansøgere, fulgt af udlændinge, der har afsonet en dom for kriminalitet og er udvist, men ikke har kunnet hjemsendes, samt udlændinge på "tålt ophold" og udlændinge, der er vurderet til fare for sundheden eller samfundet, fx personer, der har været involveret i håndgemæng i et asylcenter. Personer på "tålt ophold" kan være asylansøgere, der er afvist på grund af en alvorlig forbrydelse i et andet land, eller som er mistænkt for krigsforbrydelser.

fortsættes s. 9

fortsat fra s. 8

Opholds- og meldepligt

Stort set alle har både opholds- og meldepligt, og de fleste desuden underretningspligt. Opholdspligt: de skal opholde sig hver nat på centret, med mindre de forinden efter ansøgning har fået lov til at slippe for det. Typisk får en forælder lov til at besøge sine børn og familie hver anden weekend fra fredag kl. 23 til søndag kl. 23, men de må selv betale og sørge for rejsen. Meldepligt: de skal indscanne en personlig nøglebrik på en scanner på Kærshovedgård. Underretningspligt: hvis de kommer efter kl. 23 eller forlader stedet før kl. 6 om morgenen, skal de forinden have underrettet Hjemrejsestyrelsen. Pligterne forhindrer – sammen med den isolerede beliggenhed – at de indkvarterede kan uddanne sig, være i praktik eller som oftest komme frem og tilbage til familien på hverdage.

[Forslag til lov om ændring af udlændingeloven 2019](#) : Efter knap 4 år vil nogle få ophævet opholds- og underretningspligt, da det ellers vil overtræde international lov; men de må ikke arbejde og får ingen ydelser. Så hvis de ikke kan blive forsørget af andre steder, vil myndigheder fortsat anvise dem plads på Kærshovedgård eller et andet center. I forhold til retten til privatliv og familieliv – artikel 8 i EMRK – er juristerne bag nævnte lovforslag ikke lige så skræmsikre på, at en adskillelse kan forsvares i 4 år, men skriver, at påbud om ophold kan indbringes for domstolene efter grundlovens § 63.

Uforholdsmæssige straffe

Strafframmen for brud på opholds- og meldepligten blev i juni 2019 hævet til et års fængsel og fra juni 2021 til 2 år. Selv små pligtforsømmelser giver strenge straffe: hvis det er første gang efter juni 2021, er straftaksterne: 1-2 pligtovertrædelser pr. kalendermåned: 1. gang: 1 uges fængsel, 2. gang: 2 uger, 3. gang: 40 dage, 4. gang: 60 dage. Drejer det sig om 10 pligtovertrædelser eller flere, svarende til lidt over tre døgn fravær pr. måned, er fængselsstraffen 1. gang: 4 måneder, 2. gang: 6 måneder, 3. gang: 9 måneder og 4. gang: 1 år. Drejer det sig om meget mere end ti pligtovertrædelser pr. måned, er strafframmen op til 2 års fængsel, og brydes pligterne systematisk: op til 4 års fængsel efter § 83 i Straffeloven.

Tilsyneladende mildere regler

Afviste asylansøgere får mildere domme de første to gange, men 3. gang falder der i reglen en fængselsstraf, og hvis den følges af en udvisningsdom, er asylansøgerne lige pludselig blevet til ”kriminelle udvisningsdømte”. Herefter dømmes de efter det førnævnte straffesystem, og de varetægtsfængsles – som de øvrige – typisk indtil dommen og har underretningspligt!

Muligheden for, at de lange fængselsstraffe også skulle idømmes afviste asylansøgere, blev ikke nævnt dengang loven blev vedtaget, og heller ikke i den finanslovsaftale, som var baggrund for de lange straffe. Men ifølge Rigsadvokaten bør strafudmålinger normalt blive hårdere ved gentagelse af samme forbrydelse.

Fejl i overvågningssystemet er sjældent blevet undersøgt

I flere tilfælde er folk blevet registreret for brud på opholdspligten, selv om de har overholdt den. Det skyldes, at overvågningssystemet, der registrerede dem, når de kom ind og ud ad porten til Kærshovedgård, har haft mange nedbrud og fejl, og aktuelt benyttes det ikke. Regeringen har lavet sin egen undersøgelse, som viste uoverensstemmelser mellem opholdspligt og meldepligt ved flere lejligheder. Men modsat i teledatasagen, hvor 5.000 tidligere straffesager blev gennemgået med henblik på, om sagen skulle gå om på grund af fejl i teledata, er der ikke sket tilsvarende i sagerne om brud på opholdspligt og underretningspligt! Det siger noget om systemets ligegyldighed over for de udvistes retssikkerhed. Kærshovedgård er præget af stor lediggang og stærkt begrænset mulighed for privatliv og familieliv, formentlig i strid med EMRK, og mange bliver psykisk syge, bl.a. fordi de har familie uden for centrene, som de er isoleret fra.

Spørgsmål – eftertankens konklusion

Så er det vi spørger:

Er det en værdig behandling, værdig for asylansøgere og migranter? Værdig for Danmark som retsstat?

Generalforsamling og uddeling af KAFKAT

af Merete Kampmann, bestyrelsesmedlem i RPF

Sæt kryds i kalenderen!

Retspolitisk Forening afholder generalforsamling **lørdag, den 7. maj 2022 kl. 13** med efterfølgende overrækkelse af foreningens pris, KAFKAT, og paneldebat. Arrangementet vil finde sted i København. Vi er dermed tilbage til et tidspunkt for generalforsamlingen, som lever op til vores vedtægter.

Medlemmerne vil i løbet af april måned modtage en mere detaljeret indkaldelse med dagsorden og tema for debatten.

Retspolitisk Forenings historie

Retspolitisk Forening blev stiftet i 1978 (som Dansk Retspolitisk Forening) af jurister, jurastuderende og andre med interesse i den retspolitiske debat. Foreningens formål er at sikre og udbygge borgernes retssikkerhed, demokratiske friheder og sociale rettigheder med særlig vægt på at bedre svagere stilledes retlige situation. Retspolitisk Forening forholder sig aktivt, kritisk og konstruktivt til den retspolitiske udvikling. Foreningen er politisk uafhængig.

Det er svært at få folk til at bekymre sig om retssikkerhed, demokratiske og sociale rettigheder, som Retspolitisk Forening arbejder for. Det minder om følgende paradoks: Når vi ser et barn løbe med en saks, bliver vi bange, råber stop og forsøger at forhindre en ulykke. Men når vi læser om atombomber, der kan dræbe millioner af børn, får det os – i bedste fald – til at ryste på hovedet et kort sekund. Sådant er det også med retssikkerhed og rettigheder. Det er først, når vi står over for en virkelig og konkret situation, at det går op for os, hvad retssikkerhed egentlig betyder - og hvorfor retssikkerhed er så vigtigt for et velfungerende samfund. Det er her vi må huske på, at det aldrig er for sent at gøre en forskel.

Vil du vide mere – besøg vores hjemmeside

www.retspolitik.dk
[eller følg os på Facebook](#)